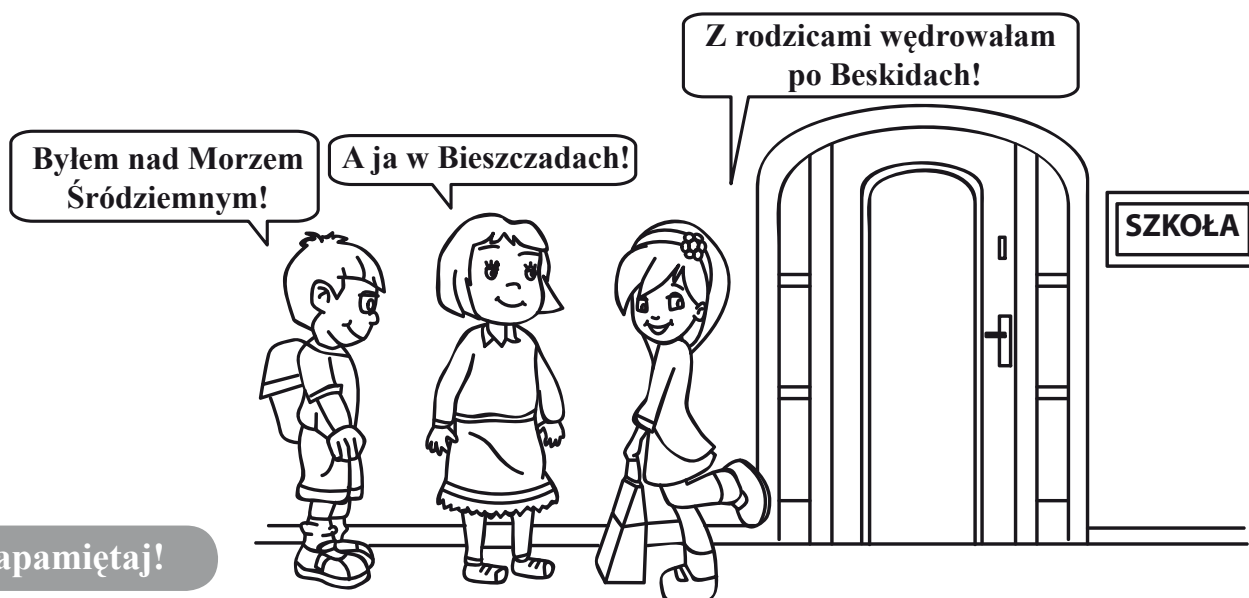

Mała czy wielka litera?

Wpisz wielką lub małą literę.

Skończyły się wakacje. Przed szkołą spotkało się kilkoro uczniów klas czwartych: (H/h)___ania, (J/j)___ózio, (K/k)___rzyś i (M/m)___arta nazywana (T/t)___usią. Dziewczęta niedawno wróciły z (T/t)___atr, gdzie były na obozie wędrownym. Ze śmiechem wspominały wyprawę nad (M/m)___orskie (O/o)___ko i uciążliwą wspinaczkę na (G/g)___iewont. Wspomniała była też jazda kolejką zębatą na (G/g)___ubałówkę. Niezapomnianych wrażeń dostarczyła wycieczka do ciepłych źródeł na (S/s)___łowacji. (J/j)___ózio chwalił się wczasami nad (P/p)___olskim morzem. Przejechał na rowerze całą (M/m)___ierzeję (H/h)___elską – od (W/w)___ładysławowa aż po (H/h)___el. Po drodze mijał (C/c)___hałupy, (K/k)___uźnicę, (J/j)___astarnię, (J/j)___uratę. Odwiedził także najbardziej na (P/p)___ólnoc wysunięty fragment (P/p)___olski – (R/r)___ozewie. Opowiadał o rejsie po (M/m)___orzu (B/b)___ałtyckim. (K/k)___rzyś wczoraj wrócił z (M/m)___azurskiej wsi. Był u dziadków, którzy mieszkają w okolicach (G/g)___iżycka. Nie zamieniłby wakacji na (M/m)___azurach ani na plażę nad (B/b)___ałtykiem, ani na schronisko na (T/t)___atrzańskich zboczach.

Zapamiętaj!

Wielką literą piszemy:

- imiona, nazwiska, pseudonimy,
- nazwy geograficzne, np. nazwy mórz, pasm górskich, szczytów, rzek, jezior, państw, miast.

Małą literą piszemy:

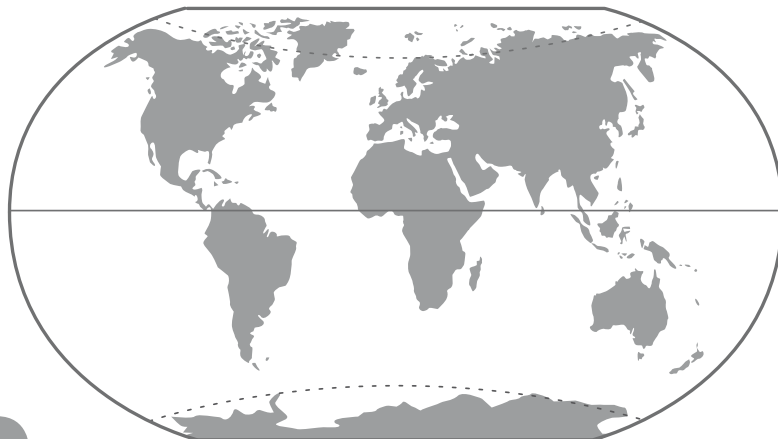
- przymiotniki utworzone od wyrazów pisanych wielką literą, np. Francja – francuski, Wisła – wiślany, Tatry – tatrzański, Toruń – toruński, nazwy kierunków świata.

Mała czy wielka litera?

Wpisz wielką lub małą literę.

Kiedy (J/j)__ózio wrócił znad (M/m)__orza (B/b)__ałtyckiego, zaczął przygotowywać się do szkoły. W czwartej klasie będzie miał nowe przedmioty szkolne. Do tej pory uczył się (J/j)__ęzyka (P/p)__olskiego, (M/m)__atematyki, (J/j)__ęzyka (A/a)__ngielskiego czy (I/i)__nformatyki. Wiedział, czego się spodziewać, ale taka (P/p)__rzyroda? O czym będzie się uczył od (W/w)__rześnia?

Przeglądał nowy podręcznik. Spodobały mu się mapy z (P/p)__olską i innymi krajami (E/e)__uropejskimi. Odnalazł też mapkę przedstawiającą kontynenty. (J/j)__ózio był z siebie dumny, gdyż umiał wymienić wszystkie: (E/e)__uropa, (A/a)__zja, (A/a)__fryka, (A/a)__ntarktyda, (A/a)__ustralia, obie (A/a)__meryki. Znał też stolice państw (E/e)__uropejskich i rzeki, nad którymi leżą. Mógł wymieniać, że (P/p)__aryż leży nad (S/s)__ekwaną, (L/l)__ondyn nad (T/t)__amizą, (P/p)__raga nad (W/w)__ełtawą, (B/b)__erlin nad (S/s)__prewą, (W/w)__ilno nad (W/w)__ilią, (W/w)__iedeń nad (D/d)__unajem, a (Rz/rz)__ym nad (T/t)__ybrem. Na innej stronie znalazł piękne zdjęcia ptaków: (S/s)__ójka, (S/s)__okół, (W/w)__róbel, (R/r)__udzik. Już wiedział, że (P/p)__rzyroda to trochę (G/g)__eografii, trochę (B/b)__iologii. Te słowa znał od swojej starszej siostry (M/m)__ajki, na którą wszyscy w domu mówili (M/m)__ała, choć przecież była już naprawdę duża.

Zapamiętaj!

Małą literą piszemy:

- nazwy przedmiotów szkolnych, gatunków roślin i zwierząt; np. matematyka, przyroda, jaskółka, dąb,
- nazwy miesięcy.

Mała czy wielka litera?

Połącz nazwy kilku państw europejskich z nazwami ich stolic.

<i>Białoruś</i>	Wilno		<i>Słowacja</i>	Moskwa
<i>Czechy</i>	Berlin		<i>Ukraina</i>	Paryż
<i>Litwa</i>	Warszawa		<i>Francja</i>	Kijów
<i>Niemcy</i>	Praga		<i>Rosja</i>	Rzym
<i>Polska</i>	Mińsk		<i>Włochy</i>	Bratysława

Uzupełnij tekst, wykorzystując tabelę.

Dzisiaj na lekcji przyrody uzupełnialiśmy samodzielnie tekst z lukami. Na szczęście mogliśmy korzystać z mapy (E/e)___uropy. Oto ten tekst:

Polska leży na kontynencie ..... Stolicą Polski jest .....
..... jest stolicą Czech, a Bratysława głównym miastem .....
Z tymi dwoma państwami graniczymy na południu. Największym krajem .....
jest ....., a jej stolicą jest ..... Na zachodzie Polska graniczy
z ..... Stolicą tego państwa jest ..... Sąsiadami naszego
kraju na wschodzie są: U....., B..... i L..... Ich stolice to:
....., ..., ... Najdłuższą rzeką naszego
kontynentu jest ..... Mieszkańcy Europy to .....

Zapamiętaj!

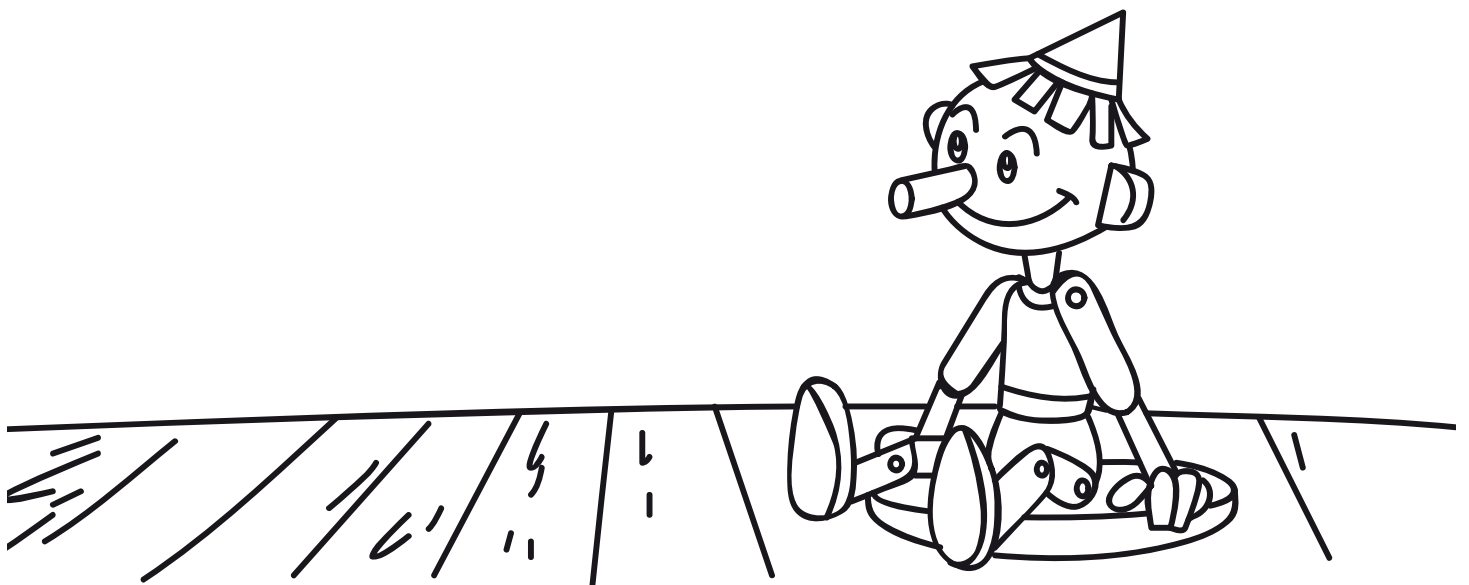
Wielką literą piszemy:

- nazwy mieszkańców kontynentu i państw, np. Europejczyk, Azjata, Holender, Rosjanin.

Mała czy wielka litera?

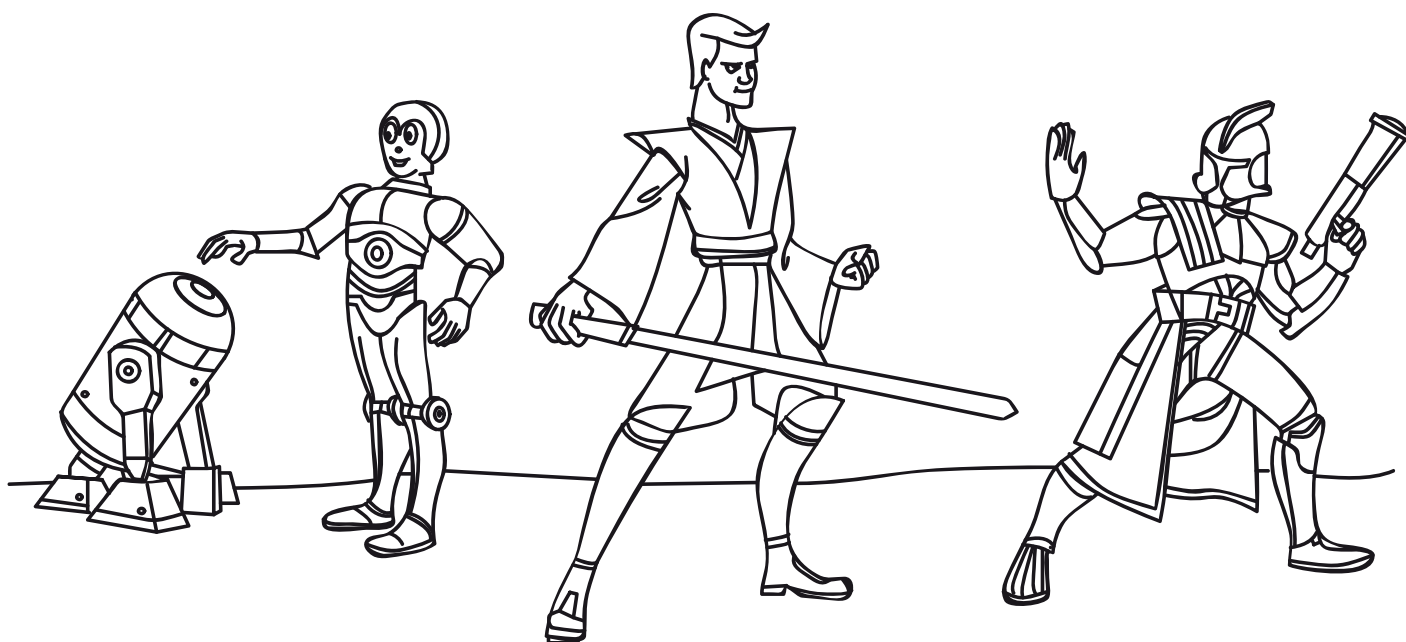
Wpisz wielką lub małą literę.

Wczoraj na języku polskim pani podała listę lektur. Trochę tego jest: „(P/p)__inokio”, „(A/a)__ademia (P/p)__ana (K/k)__leksa” i kilka innych utworów. (K/k)__rzyś był naprawdę zmartwiony. Lubił książki, ale sam nie lubił czytać. Wolał słuchać. Gdy był mały, (B/b)__abcia czytała mu baśnie. Najchętniej słuchał „(A/a)__li (B/b)__aby i (C/c)__zterdziestu (R/r)__ozbójników”. Wyobrażał sobie, że mieszka w dalekiej (A/a)__rabii, jeździ na (W/w)__ielbłądzie i podziwia skarby (S/s)__ezamu. Później (T/t)__ata czytał mu serię o (M/m)__ikołajku. Jego ulubiona to „(M/m)__ikołajek i (I/i)__nne (C/c)__hłopaki”. Przygody (M/m)__ikołajka, (A/a)__lcesta, (K/k)__leofasa i (R/r)__ufusa były naprawdę zabawne. Lubił też te opowieści, w których występował pan (R/r)__osół. Akcja książki dzieje się we (F/f)__rancji. Chłopiec miał nadzieję, że kiedyś tam pojedzie. (M/m)__ama (K/k)__rzyśia dużo czytała. Ostatnio widział ją z książką „(Z/z)__ielone (W/w)__zgórza (A/a)__fryki”. (T/t)__ata czytał „(P/p)__oradnik (O/o)__grodnika”, (B/b)__abcia „(D/d)__umę i uprzedzenie”, a (J/j)__ózek, kolega z klasy, czytał bardzo grubą książkę „(T/t)__omek w (K/k)__ranie (K/k)__angurów”. Czyżby tylko on nie przepadał za czytaniem? Zdecydowanie wolał filmy. Wczoraj oglądał „(B/b)__atmana”, a w niedzielę pierwszą część „(O/o)__powieści z (N/n)__arnii” pt. „(L/l)__ew, (C/c)__zarownica i (S/s)__tara (S/s)__zafa”.

Najbardziej lubił oglądać filmy z tatą. Dużo wtedy rozmawiali. Kilka dni temu Krzysiek po raz pierwszy obejrzał „(P/p) __ otop”. (K/k) __ rzysiek widział „(P/p) __ otop” na półce obok „(O/o) __ gniem i (M/m) __ ieczem” i „(P/p) __ ana (W/w) __ ołodyjowskiego”. Tata mówił, że wszystko to przeczytał! Nie do wiary! Jak można czytać takie grube książki? Chociaż – z drugiej strony – przygody (K/k) __ micica, (P/p) __ ana (W/w) __ ołodyjowskiego, (Z/z) __ agłoby są tak ciekawe, że może sam kiedyś to przeczyta.

Lubił też „(G/g) __ wiezdne (W/w) __ ojny”. Wiele razy śledzili już z tatą kosmiczne przygody (H/h) __ ana (S/s) __ olo, (L/l) __ uke’a (S/s) __ kywalkera, (D/d) __ artha (V/v) __ adera. Wiedział, że koledzy z klasy też lubią oglądać ten film. Rozmawiali o tym często. (J/j) __ ózek mówił, że co roku jeździ do (T/t) __ orunia na zlot miłośników „(G/g) __ wiezdnym (W/w) __ ojen”. Pokazywał zdjęcia. Setki osób przebranych za żołnierzy (I/i) __ mperium, (C/c) __ hewbaccę albo za (A/a) __ nakina (S/s) __ kywalkera. Krzysiek chciałby tam być. Przebrałby się za Yodę. Podobno niedaleko Torunia są nawet ulice związane z „(G/g) __ wiezdnymi (W/w) __ ojnymi”. Świetnie byłoby mieszkać przy ulicy (K/k) __ rólowej (A/a) __ midali.

Zapamiętaj!

Wielką literą piszemy:

- tylko pierwszy wyraz w tytule książki lub filmu, a pozostałe małymi literami, chyba że są to nazwy własne.

Małą literą piszemy:

- nazwy członków rodziny, np. siostra, dziadek.

Dźwięczne i bezdźwięczne

Wpisz litery oznaczające głoskę dźwięczną lub bezdźwięczną.

Zu(ż/ś)___ka (w/f)___stała ___cześnie. Wschó___słońca był niezwykle piękny. Mró___oszronił gałą___ki k___ewó___i źdźbła tra___. Dota___taki krajobra___widziała tylko w ksią___kach. Prze___dzie___czynką ro___ciągał się baśniowy pejza___. Szy___ko zjadła śniadanie, które zrobiła jej ba___cia. Chle___i mió___. Pycha. Zara___wyjdzie z dzia___kiem na przecha___kę. Może było to wbre___rozsa___kowi, wychodzić na taki zia___, ale nie mogła się po___strzymać. Założyła po___koszulek, blu___kę, gru___szy s___eter, (w/f)___plotła we włosy wstą___ki.

Dziadek ju___na nią czekał. Najpier___poszli w ró___ogró___ka. Latem w tym miejscu widziała ___spaniałą wa___kę. Tera___szron sk___ył się w słońcu. Ló___pokrył cienką warste___ką setki kału___i tera___pękał z traskiem po___jej nó(ż/sz)___ką. Ruszyli prze___siebie. Dziewczynka szła, po___skakując. Słońce wzbilo się wysoko. Cały o___szar, a___po widnokrą___, wyglądał ja___by pokrył go biały ku___. Szła szy___ko za dzia___kiem wydeptaną przez niego dró___ką i czuła, jak kre___szy___ciej krąży jej w żyłach. Ro___sądek po___powiadał, żeby już wracać. Chłó___przenikał odzie___, za ch___ilę za___zacznie dzwonić o za___. Dziadek zaproponował wyści___. Kto pier___szy dot___e do domu, nie obiera ziemniakó___na obia___. Dzie___czynka była pewna zwycięst___. Gdy rozpoczął się bie___, dziadek krzyknął: „kuli___!”. Zuzia stanęła, aby się przyjrzeć, a___tedy dziadek pobie___ł do domu.

Okazało się, że ___szystko do obiadu ju___zrobiła ba___cia. Właśnie nalewała na tale___pomidoró___kę.

